

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. április 7.

Vasárnap.

XX. évfolyam. 28. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. János Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A közszellem fölkelése.

— Husvétii cikkk. —

Írta: Ürmössy Lajos.

Magyarországon a közszellemet a hirlapok útján vethetni fel. Ez azon forum, a hol eszméket válthatni. Mert hát mi is egy hirlap és rendeltetése?

A hirlap a nemzet életének hűtükre, mely közzé és nemzetivé teszi örömet és bánatnak, hűség és törvényességnek, bajnak, hiánynak minden érzetét, melyet a nemzet szívében egy hangrezgésre találni köz, magas és szentérdek jogositanak és szabad tét nyit az észnek, értelemnek, jóakarathoz, hogy szűkebb köztársaságot, mintelbizakodást egyaránt kerülve, vakelőszertet, vakelőgyűlölség nélkül, higgadt kebellesama mérséklettel és illedelemmel, mely a jó szándék és igazság bélyege, megvitassák és előkészítsek a napnak nagy kérdéseit, mikben a hazának jövője rejtezik.

Kiindulva a tükör hasonlításából, lássuk most már a viszonylást!... Van a tükörben egy törvény, mely szerint minden tárgyat bizonyos meghatározott pont vagy szeglet alatt kell a tükör elébe állítani, ha azt akarjuk, hogy a fény sugarak a tárgyat hiven vissza költöztessék; ellenkező esetben csak szabálytalan, homályzavart, vagy határozatlan criterium tárgyat kapunk vissza a tükörből.

Vagy rövidebben szólva: a tükör csal!... Pedig nem minden tükör csal, hanem a csalódás vagy hiba a vele való bánni nemtudásban alapszik.

Ha már azt, mi a tükörről áll, átviszszük a hirlapokra, csak akkor adják azok is hiven a nemzeti élet mind szép, mind rut oldalait, ha az igazság törvényével a legszorosabban megegyezőleg állítjuk elébe a felmerülő eseményeket, mint jó vagy rossz criteriumokat; a részrehajlatlan igazság útjából egy hajszálnyira való elbillenés is már megzavarja a visszasugárzást.

A nagy közönség iránti gyöngéd, az igazság iránti szoros kötelesség, a sajtó tekintélye, s a közjóllét érdeke, tehát, hogy a lapok az eseményeket a maguk valójában állítsák a nyilvánosság részrehajlatlan bírói széke elébe. Különben ezer meg ezer bajaink s hiányaink képe nem talál igaz hangrezgésre a nemzet szívében.

Kell e szerint, hogy egy lap a nyilvánosság üdvöt hozó fényére hiven hozzon minden, a polgári élet mozdulataiból felmerülő s annak ébredését vagy alvását, virulását vagy hervadását, szóval: lételet vagy halálát jellemző eseményt, kell, hogy szabad tét nyisson az észnek, értelemnek és jóakarathoz.

S mindezeket miért?

Azért, hogy megvitassák és előkészítsék a napnak kérdéseit, mikben a hazának jövője rejtezik. Egy ily irányu, szellemű és tartalmu lap aztán jogosan áll és állhat meg a világ vagy honi történetek kuffejeinek sorában.

Hogy a sajtó hivatása mily fontos, e körrajzzal képét adám; de hogy a magyar sajtó teljesen e kép keretében mozog-e, arról határozott igent nem mernék adni. Kezd nálunk is nagyon lábra kapni hirlapjainkban a szenzáció utáni futkározás és ezzel karöltve — a mi ennek folyamánya — a személyeskedés terére való átesapás.

Az első irányzatban sok a valótlan-ság, a mi az igazság rovására történik; a második irányzattal üszköt dobunk a közéletbe, a mi bénítólag hat a cselekvés tevéseire.

Magyarországon első sorban minden a sajtó segélyével vívódott véghez; de ha egyszer a sajtó iránti tisztelet meglazul, az a nemzet széttagolására fog vezetni. A nagy francia köztársaság máris sinylei sajtója könnyelmű irányzatát, a személyesbecsületbeli gázolás divattá lett. De ha a mi sajtónk is, a szenzációsság hajhásztáért ilyen modort kezd elsajátítani, azt nehezen fogja a kis magyar nemzet kiheverni.

A magyar sajtó a nemzet orvosa, a nemzet üterén tartja állandóan kezét: hogy tudhassa miként ver?... E magas állását az „érdekesség” kedvéért ne homályosítsa el a sajtó, mert az ő hivatása nemcsak olvasmány adása, hanem vezetnie kell a nemzetet.

Itt a föltámadás nagy ünnepe!... Szállja tollunkat meg az illetés, hogy a nemzet előrevitelén fogunk buzgólni. Jézus azon tanácsot adá tanítványainak, hogy hirdessék az *Isten imádás tanát és az igazságot*. E tanácsot megfogadták tanítványai és elterjedt a keresztény vallás.

A magyar sajtó is vetkőzzön le a mindenároni föltűnést keltő ruházatot és buzdítsa a nemzetet a teméntelen megoldandó kérdéseire megoldására. De ne kövesse azon ferde irányzatot, hogy haldoklónak tünteti a magyar társadalmat csak azért fel: hogy ijedtében inkább adjon életjelt magáról.

Ellenkezőleg ez bénítólag hata tettek tevéseire, s ezért fejlődött oly nagy mérvben ki nálunk az állam utániség kiáltás. A lapok szomorú cikkein megdöbbenve a magyar társadalom, az ő tenni vágyása is megcsappant e folytán s lamentálva mondogatják az emberek egy-

másnak: ha az állam nem tesz, akkor a magunk erőnkön képtelenek vagyunk ezt s azt a kérdést megoldani.

A buzdító, de nem kétségbeejtő hirlapi akezió nagyobb hatással van bárminél a közönségre. Épp ezért öröndetes azon irányzat, mit a „Magyar Nemzet” követ. Tettre serkenti a társadalmat, s feléje kiáltja: hogy van erő benned, csak ne tedd ölbe a kezdet, mert az állam egymaga mindent el nem végezhet. Ha hirlapjaink ily szellemben mozogtak volna, ma egész más képe lenne Magyarországnak.

Fel kell a sajtónak a közszellemet támasztani aléltságából, mert amely mérvben felpezsdült a magyar társadalom a negyvenes években, s a mily szívósságot tanusított az ötvenes-hatvanas években, annyira ellankadt az utóbbi tizedekben. És erre befolyt a napisajtó is!... Kimeríté erejét a pártusákban és ha hatni akart valamiben a nemzetre: aztsötét színézéssel tévé, mintha a magyar társadalom már a végelgyengülés szélén állana.

Holott a magyar társadalomban van erő, csak helyes irányban kell vezetni és nem kétségbeeső modorban kell tetterejét felkelteni. A Székelyföldön is mások lennének a viszonyok, ha a társadalom nem vár folyton a kormányi intézkedésekre, mely, sajnos, legmostohábban a Székelyfölddel bánt.

A székely társadalom azonban így is megfelelt hivatásának s még jobban megfelelt volna, ha nem reménykedik folyton az állami támogatásban. Végre az is bekövetkezik, de azért tegyen továbbra is a társadalom.

És mert ezen lap, a „Székelyföld”, a székelység ügyének volt szószólója mindig, működék ez irányban hathatósan továbbra is, és serkentse az ottani társadalmat állandó és fokozódó tevékenységre. Legyen a komoly irányzat vezetője és ne sülyedjen az „érdekes” lapok színvonalára le.

A hazát, az azon földön lakók alkotják!... Ha a bennlakók jó létnek öröndenek és a kultura magas fokán állanak, akkor a haza is nagy és virágzó. Hagyományként áll képzeletünkben a „Nagy Magyarország”-ról féle leírás. E képzeletet valóvá kell ismét tennünk, és akkor a husvétii föltámadás a magyar nemzetre is illeni fog.

A hármasszövetség. A hármasszövetségről szóló polémia még mindig foglalkoztatja az erurópai sajtót. A romai „Mattino” szerint Ausztria-Magyarország azért szünteti meg az Olaszországra nézve oly kedvező borklauzulát, mert most már a változott viszonyok következtében a Balkánon nincs

Mai számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

többé mitől tartania Oroszországtól. A „Mattinó“ hozzászólja, hogy Ausztria-Magyarország vegye fontolóra, hogy Olaszország a Franciaországgal való jobb viszony következtében szabadkezet nyer kelelfelé, a mire különösen azért van szüksége, mert Ferencz József halálával Ausztria bomlása okvetlenül kezdődött veszi. — Az orosz sajtó meglepődéssel veszi tudomásul Zanardelli kijelentéseit. A „Novoje Vremja“ örövend, hogy Olasz- és Franciaország között ismét a régi jó viszony áll fenn, melyet annak idején Crispien-rött meg. A „Vjedomosti“ idézi ezt az olasz közmondást: „gli amici dei nostri amici sono nostri amici“ (barátaink barátai, a mi barátaink is) és hozzáteszi, hogy Olaszország annál is inkább jó viszonyban élhet Oroszországgal, minthogy érdekeik sehol sem találkoznak.

Főispán-változások. A hivatalos lap három, királyi kéziratot közöl a már jelzett főispánváltásokról, Horváth Bélát, Hontvármegye, valamint Selmec- és Bélabánya szabad királyi városok főispánját ez állásától való fölmentése mellett a király Esztergomvármegye főispánjává nevezte ki; Lits Gyula országgyűlési képviselőt Hontmegye, Selmeczbánya és Bélabánya főispánjává nevezte ki; Pálffy Elemért verseczi főispánságtól, és Rónay Jenőt torontálmegyei főispáni állásában való meghagyása mellett pancsovai főispáni állásától mentette föl a király Pancsova meg Versecz városok főispánjává Zákó Milánt nevezte ki.

KÜLFÖLD.

A bur háboru.

London, április 4. Naauwpoortból jövő értesítések szerint az angol csapat Zadriftnál megtámadta a burok táborát.

A burok állítólag megfutottak, sok zsákmányt hagytak hátra.

A khinai háboru.

London, április 4. Pekingből téviratozzák tegnapi kelettel: Khina közölte Oroszországgal, hogy a Mandsu-szerződést nem írhatja alá, mivel valamennyi hatalom barátságát nem áldozhathaja fel Oroszország barátságáért.

A pestis dühöng.

New-York, április 4. Fokvárosból eddig háromszáztizenöt pestises esetet jelentenek. Meghalt százhat ember, köztük huszonkét európai.

Husvét.

Enyhe, meleg napsugár játszik ismét körülünk, a tavasz élető lehellete vonul végig földön, mezőn, a zordon tél elmúlt. Kemény tél volt, mely súlyosan nehezedett reánk, sok inséget s nélkülözést hozott. Gazdasági és társadalmi s politikai tekintetben nehéz nyomás alatt álltunk s egy javarészen egészséges nép egész ellenálló erejére volt szükség, hogy a kishitűség karjaiba ne essünk, reményünket el ne veszítsük. Hogy a gazdasági nyomást elviselhetőbbé tegyék, kormány és polgárság derekas munkát végzett. Mind a kettő nagy eszközökkel, és ez a tény maga alkalmas lenne, hogy immár, miután a legrosszabbon túl vagyunk, őszinte meglepődést keltsen, hanem kellett volna sajnosan tapasztalnunk, hogy éppen azok a társadalmi osztályok viselkedtek tartózkodólag, melyek állásuknál, kiváltságos anyagi helyzetüknél, magasabb műveltségüknél fogva hivatottaknak tartják magukat, hogy az első szerepet játszsák. De igazságtalanság lenne elhallgatni, hogy ezekben a kiváltságos társadalmi osztályokban is voltak fényes kivételek, egyesek, kik nem várnak addig, míg a nyomor égbe kiált, hanem évről évre, napról napra ama nemes emberek oldalán talál-

hatók, kik életüket a magasabb szamaritánus szolgálatnak szentelték.

A politikában is sok ok volt a gondra. Kivált a züllött viszonyok Ausztriában, melylyel szoros szövetségben élünk. De az évszak fordulója itt is fordulatot hozott minden tekintetben. Nemcsak a politikai kilátások tisztultak és javultak örvendően, hanem a gazdasági, és ezzel összeköttetésben a társadalmi helyzetben is megnyugtató fordulat állt be. A népnek ismét van munkája. Szántóföldön, műhelyekben, gyárakban, irodákban megmozdultak a kezek, új értékeket teremtenek, szereznek s életet visznek az üzleti forgalomba. Kemény tél volt, melyet átélünk, de voltak nála még rosszabbak is, melyekre aztán vidám tavasz következett. Hosszu, hosszú téli álom után mily örvendetes ébredés, mily ragyogó, aranyos reménység következett s mily mozgalom ragadta meg a lelkeket, midőn Deák Ferencz historiai nevezetességű husvéti cikelye megjelent. A téli fagytól megmerevedett remények mind új életre keltek és teljesültek, de nemcsak ez, a nemzet megtanulta, hogy nem kell csüggednie, nem kell reményeit feladnia.

Deák szelleme pedig tovább él s a Széll-kabinet alatt mintegy föltámadását ünnepli. Ama nagy vonások, melyek Deák politikáját jellemezték, ismét fellelhetők Széll Kálmán politikájában; ugyanaz a fundamentális jogérzet, ugyanaz a megbízhatóság, ugyanaz a politikai becsületesség. Ez a forrása annak a kimagasló tekintélynek, melynek Széll Kálmán barátnál és ellenfélnél egyenlő mértékben örvend.

A Székelyföldi ipar fejlesztése.

— A marosvásárhelyi iparkamarának Hegedűs Sándor miniszterhez intézett felterjesztéséből. —

(Folyt. és vége.)

Kovácsna.

Kovácsna kitűnő gyógyhatású fürdőjéről nevezetes, nagy székely község, melynek szorgalmas és igen jeles iparosai vannak.

Ásványvizein kívül említésre méltó a határban nagy mennyiségben előforduló vasérc. Ennek értékesítése céljából egy részvénytársaság keletkezett volt, de kellő tőke hiányában még a 60-as években megszűnt.

Nem kívánván ismétlésekbe beocsátkozni, egyéb nyersanyagok tekintetében utalunk a Kézdivásárhelyről előadottakra.

Kézműipar.

Legjelentékenyebb és a legtöbb figyelmet érdemlő iparnemek itt is a fa-, főképp az asztalos ipar s a szabó és cipész ipar.

Az asztalos iparnak itt is van egy kiváló szak-képzettségű tehetséges művelője: Némethy Árpád, aki amellett, hogy a saját műhelyében remek ezikeket állít elő, valóságos apostola az iparnak s a kit a közérdekből való önzetlen, áldozatkész munkálkodásáért iparos társai szeretetteljes ragaszkodással vesznek körül és örömmel fogadják az ő sok irányu tanácsait.

Némethy Árpádot az iparfejlesztési akció céljából támogatásra ajánljuk.

Iparüzletének a közös cél szempontjából megfelelő szarítóval és munkagépekkel való kibővítését hasonló feltételek mellett, miként ifj. Czibalmos Ferencz kézdivásárhelyi műasztalosnál ajánlottuk, itt is melegen ajánljuk.

A többi iparnemek föllendítésére az ott már

megalakult ipari hitelszövetkezet kebelében szak-csoportok volna alakítandók.

Kívánják a kovásznai iparosok az ipartörvény módosítását s ennek keretében az ipartestületeknek hatósági joggal való fölruházását abból a célból, hogy — egyebek mellett — az iparra való képességet az ipartestület állapítsa meg s a tanonczképzése és felszabadítására befolyását érvényesíthesse.

Továbbá, hogy az ipartestületek a kereskedelmi és iparkamarában és a vármegyei iparfejlesztő bizottságban képviseltetést nyerjenek.

Kívánják, hogy a szabók és a cipészek részére szabászati tanfolyam rendeztessék.

Háziipar.

Kovácsnán és Papolezon szitakörget és fado-bozokat készítenek, valamint virágzik a fonás-szövés főképp gyapjuból, melyek föllendítése a javasolt háziipari szövetkezet útján volna elérhető.

Tanügy.

Népnevelésünk mizériái.

Irta: Szántó Károly.

II.

Az ovodák és gyermekmenedékházak felállítását a községek autonóm-jog körébe utalni merőben „sisifusi“ munka volt. Hiszen az országban lévő kis községek 80%-ka alig képes önére jón jegyzőjét, bíróját, papját, kántorát és mezőőrét fizetni! Hát ily viszonyok mellett hogyan kívánhatjuk azt, hogy újabb intézmények létesítésében önére jüből fejlődni képesek lehessenek!? Ha kulturális politikánk alapos fejlődését óhajtjuk megvalósítani, akkor nem szabad kormányunknak az anyagi áldozatokban szűk mar-kunak lennie; mert a gyökeres átalakulás csak úgy remélhető, ha a népnevelés ügye sem a különböző felekezetek és községek autonóm jogköréből, hanem az állam hatalom tekintélyének minden attributumával bíró olyan polcziór kormányoztatik, melynek megingatása nincsen semmiféle érdekközöségnek alá vetve, hanem a fővel, az állami élet erős egységének megvalósítása! S ha akadnak pszeudó mesások, kik ezen eljárásban a faji elemek s különböző vallások érdekeinek elnyomását hirdetik, azokkal bánjon el úgy, mint azt a nyugoti államokban lévő törvényeknek végrehajtó közegei teszik, mert tömjénfüsttel ördögöt elűzni nem lehet...

Alkotmányos életünkben sok olyan intézmény van, mi lételetlenül futja meg hosszú útját. Ott, hol élnie, hatnia, tennie s alkotnia kellene. Ezek között első helyet foglal el a tanfelügyelői intézmény. Ha végig olvassuk a tanfelügyelőség hatásköréről szóló 20,311 kulturálisminiszteri szám alatt 1876. évben kiadott utasítást, annak egyetlen sorában nem találkozzunk oly intézkedéssel, hol a kir. tanfelügyelő önálló jogköréből valamely iskolaügyben exekutív intézkedést tehesen. Működési köre egészen közvetett, mi csak abból áll, hogy szemlél, körültekint észlel, tapasztal, buzdit, ajánl, serkent, ösztönöz, javasol, kér, jelent és megbízhatatlan statisztikai adatokat gyűjt. Ilyen korlátozott hatáskörrel lehetetlen a népnevelés ügyének eredményre szolgálni. Ha a tanfelügyelőnek nincs hatalmába a népnevelés terén tenyésző gyomokat azonnal kiirtani, hanem azokat bejelentés és kunyorálással kénytelen kiesz-közölni, akkor midőn a gyom magvai megérték s már is hullottak, az ilyen intézkedés eredménye ezéltévesztett s veszélyesebb annál, mintha semmit sem tettünk volna.

A kir. tanfelügyelő működése a népnevelés és a magyar állameszme megvalósítása javára csak úgy érvényesülhetne, ha önálló jogkörrel ruháztat-nék fel, hogy érvényesíthesse befolyását akkor a midőn azt a létező viszonyok és körülmények megkövetelik.

Az állami tanítók közgyűlése. Az állami tanítók Budapesten a tanítók Kaszinójában április 2-án tartották az évi közgyűlést, melyre az ország minden részéből még szép számmal sereglettek össze az állami tanítók. Kozma László

elnök tartalmas szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést, majd meleg szavakkal üdvözölte Halász Ferencz kulturális miniszter oszt. tanácsost, aki a minisztert képviselte. A miniszter üdvözlését Halász tölmácsolta a mit minden percében meg-meg szakított a tanítók lelkes éljenzése. Nagy László a gyermeki lélek megfigyeléséről és annak a fejlesztéséről értekezést olvasott fel és elfogadták javaslatát, hogy hazafias nevelés csak a gyermeki lélek tanulmányozása a hazafias irányban való fejlesztése alapján várható. Hozzá szóltak s ezzel rendkívül magas színvonalra emelték a vitát: Láng Mihály, dr. Verédy Károly és Peres Sándor, Szentgyörgyi Lajos az áll. tanítói központok létesítése érdekében tartott előadást. Javasolja, hogy a nagyobb városok körül élő tanítók alakuljanak kisebb körökké s igaz intelligencia bevonásával teremtsenek tanügyi központokat és tanítói közszellemet. Szóba került dr. Verédy indítványára, hogy a főváros környéki iskolákat csatolják a fővárosi tankörületbe, ezt kívánják azok a különleges viszonyok, amelyek között élnek a főváros környéki tanítók. Az indítványok során elhatározták, hogy addig az áll. tanítók nem alapítanak testületi lapot, amíg a Nemzeti Iskola az állami tanítók ügyét az eddighez hasonló lelkesedéssel szolgálja. Ezért a lap szerkesztőségének jegyzőkönyvileg mondanak hálás köszönetet s az állami tanítókat felhívják, hogy támogassák és járassák. Az indítványt lelkes éljenzéssel fogadták és Földes Géza a Nemzeti Iskola h. szerkesztője köszönetét nyomban ki is fejezte s egyuttal megígérte, hogy mindig lelkesen szolgálják az egész ország tanítóóságának érdekét.

Földes Géza.

A név határoz.

— Rajz. —

Írta: Csulak Lajos.

A mint behozták a szomorujelentést a hivatalba, hát akkor Józsi is, — egyik hivattársam — Duczi is, — a másik hivattársam — csak nagyot néztek a bámulat miatt! Ők ugyanis ki nem tudták találni, hogy a szegény Somay Ferike az ő tizenhat esztendejével, és az ő nagy bánatával (melyek közül egyiket itt hagyott az apjájéknak, a másikat pedig elvitte magával) hogy ez a Ferike: leány.

Pedig leány volt és épen 16 éves. Ez úgy történt, hogy mikor ez a Ferike született, az édes anyja mindenképp Sáriának akarta keresztelni. Az apja nem akart beleegyezni. Azt mondta, hogy ha fia volna, akkor majd adna nevet, de így rábizza a mamájára. És hogy mégis Ferike lett belőle, az első sorban a keresztmamájának az óhajta, azután pedig magának Ferikének az akarata. Igen, mert Stencel Richárdné, az öreg örnagyné, ki keresztvív alá tartotta, tárczakérdést csinált a dologból.

— Tudod édesem — mond'a' Somaynének — bizonyos előjelek nagyon sokat határoznak az emberek életében. Igen is. Őszintén mondom neked, hogy vannak jó omenek — és viszont vannak rossz omenek. Vagy te nem is hiszel az omenekben? Oh, én hiszek! Ilyen a név is. Sokat határoz ám, hogy valakit kinek hívnak. Nagyon sok esetet tudnék neked beszélni, de várj, el is beszélem egyszer majd. Már most csak maradjunk a nevével. Tudod, ha ti ezt a leánykát Julának, Annának kereszteltétek, hát lesz belőle egy nő. Tudod: gyenge, longe, pipi, nem lesz abban egy mászemnyi energia, egy ezredgranunnyi férfi. Pedig e nélkül kérlek e nélkül nem megy ember számba. Oh, az emberek igen nagy tévedésben vannak: nem csak a férfiakhoz pászol ám egy kis büszkeség! Én meg vagyok győződve, hogy ha engem nem Friderikának keresztelnék, belőlem sem lett volna egyéb egy gyáva Zsuzsinál. A vér nagyon sokat határoz. Már nekem e a meggyőződése. Te nem akarsz a gyermeked boldogságát? akarsz? akkor kereszteltesd te Fanciskának. Az már annyi mint Ferencz.

Somayné nem akart ellenkezni: azt mondta, hogy legyen hát. Így keresztelték Fanciskának.

Mikor Franciska azt a kort elérte, hogy férfias nevét letudta írni, azt kérdezte a nevelőnő től: hogy lehetne az nevét rövidebben leírni? mert így igen hosszú. A nevelőnő azt mondta, hogy Fránczi. Igen, de az férfinév! Hát akkor nem tudom. Nó, ha

nem tudja, majd tudom én. Addig nyaggatta apát, míg ketten kisütötték, hogy Ferike lesz belőle. Így magyárosabb is.

Igy jutott a névhez.

Az örnagynének igaza volt. Ferencz tíz éves korában lovagolni tanult, tizenkétéves korában tette le az I. gimnáziumból a vizsgát. Tizennégy éves korában feltűnést keltett a berlini nevelőben. Feltűnt a zseniáltságával, a makacs természetével, a férfias sportjaival, — de a melyeket, természetesen, nem engedtek meg neki. — Valóban ugy van: az embernek első vagyona, mit ezen a földön leghamarább örököl, egy név. És én osztom a Stencelné véleményét: legyen ez az első örökség már olyan, a mi önértetreszerkent. Az önértet bizonyos erőt kölcsönöz, a világban pedig nem pénz a hatalom; nem, hanem az erő. Respective az akarat. Egészen bizonyos, hogy ha Ferikét Huskának keresztelik, hát maradt volna egész életén Iluska. Foglalkozott volna a más leányokkal, meg a bubáival. Így bizonyosan azt hitte a kis buksijával, hogy főleg már fia; így kell lenni: ez okból kereste a férfias játékokat, ez kölcsönözte neki az akarat-erőt, melyet mi öreg bohók a gyermeknél makaesságnak nevezünk.

Somay Lenke két év alatt elvégezte Berlinben azt, mivel társai négy évig vesződnek. Akkor azt írta apjának, leakarja tenni az érettségit és megy a doktoriára. Nó azt nem engedték meg neki. Magyar ember még nem vetemedett ennyire. Egy nő, a ki azzal vesződjék: mi van az ember beliben? — mikor inkább azt kellene tudni, hogy mit tegyen a fazakába? — Egy nő rendelje másnak: hogy főzőn coctumokat? — hogyan keverjen pilulákat, — mikor maga egy alma-mártást sem bír megkeverni! Egy nő boncsoljon szeméremértő dolgokat, mikor neki az a hivatása hogy másokat is visszatartson attól, a mi szemérem sértő! — Brr! Valóban nevetséges. . . Mit nevetséges? — ostoba dolog. Apja szépen utána ment, felnyalábolta az ölébe, betette a vonatra és meg sem állott Somaházáig. Az lesz neki a legjobb. A könyveit eldugták előre, a hátí lovát reggeltől estig a gazdatiszt tartotta lefogva, anyja valami horgolást kezdett neki, azt a markába nyomták, azzal kergették a gyümölcsösbe. Ott jó levegő van, semmi baj nem érheti. Menjen.

Arra a jó levegőre csakugyan szüksége volt. A sok tanulás, a nagyvárosi rossz levegő nagyon lesóványították, nagyon elszintelenítették. Ugy nézett ki, mint egy kis szappan hab. Az ember attól félt, nehogy valahol egy eső megverje, mert rögtön elolvad. A gyümölcsösben hosszú, nagy, széles ösvények vezettek jobbra, balra. Azokon bolyongott reggeltől délig, déltől estig. Szemeit rászegezte merőn a munkájára; hadonázott gyorsan a kezével; néha odaszóltott annak a kis paraszt lánynak, ki vele őgyelgett, azután félrehúzódott valamely árnyas sűrűbe, előszedett egy köteg levelet, azokat olvasta. — Nó igen, mert levelet, azt mindennap kapott. Jöttek a nagy Németországból, barátaitól. Viszont maga is mindannyira válaszolt. Nem háborgatta benne senki. Néha felolvasott belőlük anyjának, ki meg volt hatva az igazi barátság annyi gyöngédségtől, mennyi azokban a levelekben volt.

— Csak ápoljad, kedvesem, azt a nemes kultuszt: mi apával együtt igen örvendünk — mondá anyja. Azután megcsókolta a homlokát.

Ferikének Somaházán külön szobája volt az ebédlő háta mögött, más ajtójával a kertre. Az a kis paraszt leány lakott vele, a ki öltöztette, vetkeztette; a ki kísérté mindenhol, a kivel tehetett akármit. Más nem járt a szobájába. Azt a szobát pedig azelőtt apa tartotta lefoglalva. Az irományait tartotta ott, meg a gazdatisztal konferált a gazdaság dolgai felett benne. Egy délután Somay valami írást keresett; nem találta. Benézett Ferikéhez, vajjon nem feledték-e ott. Nem feledték; a keresés közben azonban Ferike asztalán egy elkezdett levelet vett észre. Ha nem apa, — ha az a leány neki nem leánya, akkor bizonyára van annyi lovagiasság Somayban, hogy azt a levelet nem olvassa el. De így elolvasta. Ugy kezdődött, hogy: „Imádott Alfréd!” Hogy folyt tovább? Hát bizony az nagyon furesán folyt. De minek itt azt elkotyogni? Ha annyira őrizte Ferike azt a titkot, hogy annak felderülte neki halálát okozta, akkor csak maradjon tovább is az övé. Az ugys úgy van ma, hogy a ki maga magáról rázza le az életet, annak okát bizo-

nyosan sohasem lehet tudni. Egy öngyilkos sem elég őszinte.

Somay igen-igen elszomorodott attól, amit abból a levélből megtudott. Hát hogy az ő leánya is csak éppen olyan gyarló nő, mint a többi? Hiszen ő eddig olyan meggyőződésben élt, hogy: valamivel több. Az egész természete nevelési rendszere, tanúsított lelkülete, mind-mind azzal a büszkeséggel töltötték el a szívét, hogy az ő leánya kivétel a mai szentimentális, idegbajos, hóortos fajból, a kik közül még olyan kivétel igen kevés akad.

Közüli feleségével a dolgot, a ki maga is megdöbönt. Nem ugyan attól, hogy a leánya már szerelmes. Ettől nem; hanem attól a hangtól, a mi azon a levélben előmlött. Az semmi jót nem enged következtetni. Este családi konferenciát ültek. Ezt persze jól nevelt embernek nem illik nyilvánosságra hozni. Hanem talán annyit, hogy Ferike nem tagadott. Bevallotta azt is, hogy az Alfréd az iskola portásának a fia. — Nem felelt rá senki semmit. Anyja sűrűn hullatta a könyeit, apa végtelen fájdalommal felsóhajtott, aztán . . . feküdni mentek.

Ferike még azon éjjel úgy lőtte magát szíve, az apa fegyverével, akárha egész életében sem tanult volna mást.

Erről a Ferikéről szólott az a szomorujelentés.

Fekete atlasz-selyemmel volt leterítve a koporsó; ott rajta: „élt 16 évet.” — Innen tudom, hogy hány éves volt. Az egész vidék ott volt a temetésén, olyan igazi részvét kísérté. Az apát, az anyát nem birták vigasztalni. Stencelné pláne önkívületbe hozta a szegény Somayné. Őt tartotta minden baj kuforrásának. Ha lesz belőle Sárika, ha megmarad kis fruskának, akkor ez mind nem következik be! Minek is a nőnek a férfiaság?! A nő maradjon meg annak, a minek alkotva van. Szeretni, lemondani, megbocsátani; szerénynek lenni erős lélekkel és szigorúnak lenni finom modorral.

Oh, ezeket mind olyan jól tudta Somayné . . . most. Igenis most, a mikor már késő.

Hiába! csak úgy látszik, hogy a női szívet nem lehet bepáncélozni! De még annyira sem, hogy okosan szeressen. Ugy ám! ha léteznék a világon okos szerelem is. De nekem úgy tetszik, hogy ez a két dolog csak néha és csak véletlen esetben congruál.

Szegény Somay Ferike!

Milyen okos volt! Bizony kár érette!

Éneász Didó ravatalánál.

Írta: Zempléni Árpád.*

I.

Ez asszony volt egész életemben,
Kit szerettem s ki szeretett engem:
Ki bűnével melengetett óva:
S itt fekszik most ez is — koporsóba,
S itt prédikál könnybeborult papod,
Hogy — legyen meg a te akaratod . . .

Nem szeretett! aki föl nem lázad;
Gyáva bűn itt a kegyes alázat!
Gőgös Isten, ragadozó szellem!
Gyilkos atya! török lényed ellen!
S megátkozlak, mint te ezt a napot:
Ne legyen meg a te akaratod!

Nincs te benned igazság csak önkény;
Erőszakod, vak dölyföd a törvény;
Gyötrelmünket mulatsággul nézed,
Örömdet kinokkal tetézed;
Veszi hát el! ha úgy fitogtatod:
Ne legyen meg a te akaratod!

Sülyedj ide! hol a féreg ember
Hordja terhét bárgyu türelemmel,
Vagy keserűn fogát csikorgatja;
Próbáld kinjút, roskadj le alatta,
Gyötörödvé sirj, mint bármelyik rabod:
S ne legyen meg a te akaratod!

* Részlet a kitűnő író „Didó” című, sajtó alatt lévő művéből.

Mint ami én, zord törvényed ellen,
Légy te is oly gyöngye tehetetlen;
Állj világod, tört műveid romján
S ne lehess ur egyetlen atomján;
Bár lelked véresre szaggatod:
Ne legyen meg a te akaratom!

Sehol! sehol! időben és térben
Ne gázolhass többé soha vérben!
Önmagadban soha meg ne békülj!
Ne leld föl a halált menedékül!
Ahasvérral cserélj kárhozatot!
Ne legyen meg a te akaratom!

II.

Sötét álom, kinos álom szállt rám!
Kinn bolyongtam a temetőn, árván.
S a mogorva csillagtalan éjbe
Szólt egy hang:

„Eltemettek élve!

Őrült átkod életre zaklatott,
Szegény fu! meglett akaratom...”

— Hátha igaz? — rettenék fel sirva, —
Didó arcán nem volt halál írva.
Didó szép volt, mintha aludt volna,
Hátha, hátha nem is volt még halva?!
Piros arcán élet színe ragyog...
Isten, isten! ezt nem akarhatod.

Hátha?... Szörnyű gondolat, ne égecs!
Haljon az meg, haljon! ami véges...
Isten, isten! éljek kárhozottan,
De ne haljon kétszer ő — miattam!
Vedd el tőlem ezt a gondolatot
S óh, legyen meg a te akaratom...

Marika története.

Írta: Martzi Ferencz.

Az ősi kuria szép, nagy, napsugaras ebédlőjében, melyet a napokban meszeltek ki s melyben csakugyan ragyog minden a tisztaságtól, kényelmes karosszékben hátradőlvé ül a nemes és nemzeti Donáthi család utolsó sarja, a háznép féltett kincse, szemfénye: Donáthi Marika. Az eleven élet, a rózsás öröm virít le élénk kis arcáról, melyet selymes szőke haja aranykoronaként vesz körül. Kedves nyugtalansága, mely nem hagyja sokáig egy helyben lenni s mely minden zajra, minden kocsizörgésre az ablakhoz kéri, elárulja, hogy vár valakit. S hogy nagyon, nagyon várhatja, azt szép, nagy szemeinek tekintetéből első pillanatra felismerhetjük, mert ez a tekintet olyan, mint azoké az aranyosk is leánykáké, kik az első s azért legédesebb, legforróbb szerelmüket élik s kiknek szívecskéjük olyan hangosan ver, hogy hallani lehet s majd kiugrik a nagy boldogságtól a selyem fűző alól.

Igen, a kis Marika, ki még alig töltötte be a tizenhetedik esztendejét, ki csak a múlt évben kapott hosszú ruhát s ki az egész lényén végig ömlő gyermekes báj, kisleányos kedvességet csak erőltetett komolysággal tudja némileg legyőzni, — mert hát ő minden áron nagy akar már lenni, — vár valakit. Várja a — vőlegényét.

A vőlegényét?

Igen, a vőlegényét! Ezt ugyan az édes apa még nem tudja, csak a mama. Előtte nincs titok s a kis baba megmutatta azt a levelet, melyben Béla — a vőlegény, a legboldogabb segédtanár kincses Kolozsváron — megírta, hogy husvéti látogatása alkalmával elhozza majd aranyból, a legnemesebb fémről készült bizonyítékait is az ő véghetetlen nagy szeretetüknek s annak, hogy ő csak egymáséi akar lenni: holtomiglan, holtáiglan. Hadd lássa az egész világ is, a mit ő már olyan régen tudnak és éreznek. Most tudta csak meg az édes mama azt is, hogy hová tűnt el Marika balkezéről az a kis gyűrű, melyen a hit, remény, szeretet hármasságát jelvénye csüngött, melyet olyan sokat, nagyon sokat kerestek annak idején s melynek elveszését úgy sajnálták, mert az még ösöktől maradt családi kincsek közül való volt. A kis leány végtelen kedvességgel ugrott az édes mamának a nyakába s mialatt cizrogatta, simogatta ősz haját, a fülébe sugta, hogy bizony ő nem vesztette el a gyűrűt, hanem Bélának adta. El is pirult egy kicsit, mikor ezt mondta, de aztán

hozzá tette, hogy csak mintának adta. Persze, hogy csak mintának! Ki is gondol itt másra? Mert hát a napnál is világosabb, hogy mint a nélkül most nem hozhatná el azt, mely olyan jól fog festeni rózsás kis ujján, mely többet ér az ősök minden kincsénél s melynek már a helyét is százszor, meg százszor megcsókolták!

De nini! Nyílik a galambduccos kapu szárnya s berobog rajta az üveges hintó.

Marika, a boldog, szép Marika pirult arezzal, dobogó szívvel s a nyíl sebességével rohant ki az ajtón. Megállt a nagy veranda közepén s a hogy megállt, néz... néz egyszerre — mint a mikor nyáron hirtelen sötét felhő takarja el a fénylő nap koronáját s hullatja áldását — elborul tekintete és sirva fakad... mert hát a kocsi nem a ház elé, hanem hátra a szin felé hajtott. Biztos jele, hogy nem hozott senkit. Sirt, sirt keservesen, úgy, mint a hogy csak az tud, ki először csalódik életében s ki egyszerre elveszítettnek hiszi azt, mit olyan régen magának vall, miért fiatal, szerető lelkének minden hevével, minden gondolatával küzdött s mi nélkül élni nem akar, nem tud. Alig-alig s csak nagy sokára tudta a mama, az apa beszéde megőrtetni vele, hogy az ember nem tehet mindig úgy, a hogy kigondolja. Hátha nem adták még ki a vakációt az iskolában, hátha lekötött a vonatról, hátha valami más akadály állott jövetelének útjában. Nem kell tehát kétségbeesni! Holnap bizonyosan itt lesz!... Ne sirj édes gyermekünk!... Ne sirj!...

De bizony a kis Marika sirt, sirt. Már a bar madik zsebkendő is megtelt keserű könnyel. S sirt ő még lefekvés után is. Az a csipkés, hófehér ágyacska, melyben máskor olyan jól, olyan kellemesen érezte magát, mely tanuja volt minden titkos gondolatának, sóhajának, most nem tudott neki nyugtot adni. Sokat hánykolódott, forgolódott, a habos párnák közt, míg végre, úgy éjfél-tájban, a nagy kimerültség lezárta finom szempilláit s elaludt... Álma szép volt, álma rózsás volt melyben eljátszódott rövid életének egész története fiatal lelkének minden boldogsága. Ez ott kezdődött mikor még egész kiesi, rövidruhás leányka Bélával futkosott a mezőn, a réten tarkaszárnyu lepkék, csifra pillangók után. Milyen öröm volt, ha megtudtak egyet fogni s milyen igazságosan osztottak este felé a zsákmányon, melyet üvegtetős skatulyába gyűjtöttek össze... Látták, mint sétálnak egy pünköszt délutánján — ő hófehér ruhában a gyümölcsfák virágának bódító illatával teli kertben sokáig... sokáig... szótlanul. Érezte, mint fogja meg Béla először kezét, mint nézett szemében azzal a vágygyal szerelemmel, boldogsággal teli pillantással... És ő nem tudta elvonni keze cséjét, nem tudott felkiáltani, elfutni, mikor magához ölelte, megcsókolt... Milyen forró, milyen édes, milyen igazi volt az a csók mindkét részről!

Átölte újra álmában azt az ártatlanságra valló lelkiismeretfurdalást, melyet abbéli gyermekes hite ébresztett, hogy most már ő bemooskolt, beszenyiezté tisztaságát, fehérségét evvel a csókkal s most már ő csak egyedül Bélának kellhet. És ezért még jobban... jobban szerette Bélát.

Érezte újra s újra annak a sok mosolygó, rózsás percznek az örömet, boldogságát, melyet utóbb találkozásai, a kedves szavu levelek, a gyöngéd figyelmességek nyújtottak. Aztán várta álmában is Bélát a husvéti ünnepekre nagyon... nagyon... úgy mint tegnap, de most sem jött s erre a fájdalomra fölébredt. Milyen szép álom volt! Milyen édes álom volt! Bár örökké tartott volna!

A pihenés után nyugodtabb volt a kis Marika. Csak szomorú arca, piros, kisírt szemei árulták el, hogy nagyon fáj neki a csalódás. Hogy is tudta őt Béla félrevezetni? Hogy üz vele ilyen kegyetlen játékot? De csak egy pillanatig vádolta. Eszébe jutott jósa, figyelmessége, gyöngédsége, melynek igaz voltában nincs oka kételkedni s azért megbecsült neki. Bizonyosan neki fáj legjobban, hogy nem válthatta be ígértét. Ugy-e édes Béla? Ugy-e drága Béla? Erre aztán bebújt mélyebben patyolat fehérségű párnái közé s ismét sirt... sirt... A mama vigasztalta meg azzal, hogy délután itt lesz biztosan, biztosan...

Nagypéntek volt. Mindenki siet a templomba. Marika is elment az édes mamával. Ilyenkor jobban meghallgatja a kis Jézus az ártatlanok imádságát s

ő imádkozott is: apáért, anyáért, minden emberért s külön még valakiért....

Mikor hazaértek, már ott heverték az asztalon a frissen érkezett újságok. Marika egykedvűen vetette magát a karosszékbe, elvett egy kolozsvári s azt kezdte forgatni. Mindjárt az első lapon volt egy cikk, mely megragadta figyelmét. „Nagy szerencsétlenség Kolozsvárt”, ez volt a címe s el volt mondva benne részletesen, hogy tegnap, egy új palota építésénél, mely közel volt ahhoz az iskolához, hol Béla tanított, az uteza felőli állványok harmincz méter hosszúságban összeomlottak s az alattuk járókélők közül hatot agyon nyomtak, többet pedig súlyosan megsebesítettek. Mikor a kis baba, az aranyos Marika a meghaltak névsorához ért, egyszerre csak éles, velőtrázó sikoltás hangzott a szobában s másik pillanatban már földön feküdt a karesu, gyönyörű idomu, aranyhaju Marika teste. Lelke pedig elszállt fel az égbé, a fehérszárnyu angyalkák, Béla társaságába....

Segítség! segítség! kiáltottak kétségbeesett, örvendő hangon az öregek, mire összefutott az egész ház. Senki sem akart hinni szemeinek. Ez lehetetlen, ez lehetetlen, mondogatták mindenfelől, pedig úgy volt, úgy volt... meghalt....

Az apa, az anya mind kétségbeesnek, a környezet sir, senki sem hiszi, hogy meghalt... nem... nem... az nem lehet...

Később az orvos is eljött s kérdezősködött az okokról, melyek a bajt előidézték. Nem tudtak mondani egyebet, minthogy újságot olvasott. Az orvos előveszi az újságot, nézi... nézi s szeme önkénytelenül az említett cikkre téved. Egyszerre világos lett előtte minden. A szerencsétlenségben meghalt áldozatok neve közt ott volt a Béláé is. Világosan, hiba nélkül ki volt nyomtatva: Kovács Béla. Erre aztán az ő szemében is megjelentek a könnyek, hisz neki is olyan kedves, olyan jó, igaz barátja volt a kis teremtes... Milyen nagyon, igazán szerethetett ez a tiszta lélek.

* * *

Kincses Kolozsváron, a vasuti állomásnál egy csinos fiatalember várja türelmetlenül az Erdély felé menő gyorsvonatot. Egyik kezében gyönyörű virágcsókor, másikban kiesi csomag van. Egyik ismerőse kedvesen kérdi:

— A menyasszonyhoz, kedves tanár ur?

— Oda, igen oda.

— Övé a csókor is, meg a csomag is, ugye bár, azért gondolja személyesen?

— Igen, igen. A csomagban lévő engesztelősül viszem, mert egy napot késtem. De nem lehetett hamarabb. Az igazgatóm megkért, hogy segíts nekik munkája elvégzésében s ez gátolt a pontos terminus betartásában.

— Szerencsés utat, boldog ünnepeket!...

— Köszönöm, köszönöm...

* * *

Az a Kovács Béla, kit az állványok agyon nyomtak, nem a tanár volt, hanem egy iparos. Sok, sok ilyen nevű ember van egy ekkora városban.

Levelezés.

Egy iparos levele a szerkesztőhöz.

K.-Vásárhelytől, 1901. április 5.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Rég gondolkozom azon, hogy kinek panaszoljam el a mi ügyes bajainkat. Hiszen talán mi is nyomunk valamit a latban, ha iparosok vagyunk is. Legelsőbbben is elpanaszolom, hogy bizony a mi sorsunk nagyon mostoha. De elismerem, hogy mi magunk vagyunk részben az okai. Sok mindenről akarok írni T. Szerkesztő urnak. De legelsőbbben is rövid akarok lenni, hogy reá ne unjon az én panaszos levelemre. Első és legfőbb hibánk és bűnünk nekünk közdi-vásárhelyi iparosoknak, hogy nincs közzöttünk egyetértés. Ha valaki jót akar velünk, mi azt férre magyarázzuk, vagy leflángoljuk.

Hej pedig jó az okos szóra hallgatni. Régen volt az iparosoknak sok kiváló vezértérfia, kiknek

tanácsa, jóakarata mindnyájunk érdekét szolgálta. Ha most valamelyiket bizalommal s tisztelettel vesszük körül, ő ezt a maga javára kihasználja és a mi érdekeink maradtak ott, a hol voltak. Halátjuk egymást, egyéb sincs, csak a panasz, de segítni, vagy a helyzeten javítani, még meg sem kísértjük. Minden országos bajt tárgyalunk, idegen nagy szónokokat zászlókkal fogadunk, ki tele beszél a fejünk oly dolgokkal, a mi tőlünk távol áll és ami sorsunkon, helyzetünkön éppen nem segít. A minap, ősi szokás szerint, elkecserecsémben én is a korecsmába mentem. Egy fél-liter bort kérve elmélkedtem a jövőről. Töprengésemből J. bácsi ropogós magyar eszmájának sajátosság nyifogása és Cs. szabó barátom hatalmas hangja ébresztett föl, kik belépve a szobába tovább folytatták eszmecserejüket.

J. bácsi, hivatkozva 1848-ban szerzett érdemeire azt állította, hogy nem is magyar, kinem valjja a 48-as elveket.

Cs. kérte, hogy magyarázza meg neki bővebben, hogy mi is a különbség a 48-as függetlenségi és a szabadelvűpárt között, mert Isten bizony, mint mondá, már 20 éve, hogy mindig erős függetlenség, még se tudja, hogy alapjában mi különbség van a két párt között. Ő különben, bármit beszéljenek mások, mindig független akar lenni, mert ő nem szeret senkitől függni. J. bátyám megmagyarázta egész lelkesülten és igaz becsülettel Cs. nak, hogy a függetlenségi párt a nemzet zászlótartója, a mely mindig követel, hogy előre—előre. Két eszmé van, a mit még nem valósíthatott meg: egyik az, hogy legyen önálló hadsereg, a másik, hogy külföldön is legyen önálló képviselőtünk, na pedig ugynevezett Osztrák-magyar konzulátusunk.

Ez az egész! kiált Cs. . . Hisz, azt hittem, hogy a mások hazaárulók és nekik minden szabad s azért is hívják szabadelvűeknek. De már látom, hogy ők sem nagyobb urak mint mi, nekik is csak annyi szabad, mint nekünk. Jaj bátyám, maga nem jól magyarázta meg a dolgot. Sz. ügyvéd ur azt mondta, hogy mi azért vagyunk függetlenek, hogy nem függünk senkitől, azt csináljuk, a mit tesszük: szidhatjuk, piszkolhatjuk a más pártiakat, mert csak a függetlenség az igaz.

Nagy tévedésben vagy édes öcsém szolt B. öreg bátya, ki egyik szegletben itta a hogy levét. A politika olyan mélyeséges titkos tudomány, hogy azt helyesen megítélni, felfogni ilyen magunk fajta ember nem tudja. E közbeszólásra J. és Cs. is, B. bácsira támadt.

Hiszen mi adót, képét fizetünk, ujságot olvassunk s miért ne politizálhatnánk?

Miért ne értenők úgy mint más? Nem lássa keed mily nagy az adó, a rovat, hisz ezt mind törölni lehetne s még is keed beszél?

Folyt a szó-harc keményen. Végre magam is merítettem belőle egy tanúságot: azt, hogy mi az ország dolgát itt e kis városban, akármilyen pártiak legyünk, nem döntjük el. Oda fenn sem vesznek számba, bármint pártoskodjunk. Nem jobb lenne tehát azon gondolkoznunk: mint lehetne szomorú helyzetünkön segíteni? Ki volna azon egyén, kinek országos jó hírve, befolyása, szellemi és anyagi ereje összekötne minket azon központtal, mely vidékek, városok és egyesek jóllétén munkálkodik?

Addig piszkáljuk a parazsat, hogy az a kevés tűz is kialszik, melynek melege eddig fentartott. Végre négyen egy asztalhoz ültünk és elhatároztuk, hogy többé nem országos, hanem helyi politikát üzünk és azt igyekszünk megvalósítani, mi a polgárságnak érdeke és e várost felvirágoztatja.

Tisztelettel:
Ojtozi Sámuel,
asztalos mester.

EGYESÜLETI ÉLET

A háromszékvármegyi háziiparegyesület közgyűlése.

Sepsiszentgyörgy, 1901. április 3.

A háromszékvármegyei háziipar és ipari oktatást fejlesztő Székely-egyesület 1901. márczius 31-én d. u. Sepsiszentgyörgyön, a vármegyehez üléstermében tartotta meg évi rendes közgyűlését.

A közgyűlést hatálykai Potsa József v. b. t. t. főispán, kir. kamarás, mint az egyesület elnöke vezette a töle megszokott böles tapintattal.

Elnöklő főispán a megjelent tagokat meleg szavakban üdvözölte, istentől az egyetemes munkálkodására áldást kért s az értekezletet megnyitotta.

Csinádi Lajos igazgató, mint az egyesület titkára tette meg gonddal összeállított, kimerítő jelentését az egyesület 1900. évi állapotáról annak munkálkodásáról.

A gyűlés örömmel vette tudomásul a részletes jelentést.

A számvizsgáló bizottság jelentéséből kitűnt, hogy a háziipar egyesület az 1900. évben bevett 10,485 K. 87 f., kiadott 9905 K. 63 f. pénztáron maradt 580 K. 24 f.

A nőipariskola 1900. évi bevétele volt 4845 K. 73 f., kiadása 4039 K. 40 f., pénztáron maradt 6 K. 33 f.

Az egyesület összes vagyona készpénzben, takarékpénztári betéti könyvek szerint, szövőgyári részvényekben, szóval pénztári kezelés alatt 26,044 K. 24 fillért tesz ki.

A közgyűlés Kovács László pénztárosoknak a pontos és lelkiismeretes kezeléséért köszönetét fejezte ki, ugyszintén a nőipariskola vezetőjének, Révay Borbálának is s a szokásos felmentvényt min-kettőnek megadta.

Az 1901—1907. évi terjedő hat éves ciklusra a tisztviselői kar következőleg választatott meg:

Elnök: Potsa József v. b. t. t. főispán, alelnök: Benedek János, titkár: Csinádi Lajos, pénztáros: Kovács László.

Választmányi tagok: Kupferstich József, ifj. Gödri Ferencz, Gazda Gyula, Deák András, Vátsárhelyi Sámuel, Fejér Manó, Nagy Lajos, Révay Pál, Künnle Tivadar dr., Ferencz Lajos, Zayzon Béla, Antal Mihály, Gyárfás Győző, Domján István, Nagy István, Bodor Tivadar dr., Bogdán Arthur, Imecs János, Temesvári János, Zathureczki Gyula, Deák Albert, Imreh Albert, Ujjvárossy József, Hollaki Attila, Dobai János, Kónya Miklós és Vén Mihály.

Megválasztottak még ez alkalommal a különböző bizottságok is.

Végül a jegyzőkönyv hitelesítésére küldött meg egy bizottság s ezzel a szépen sikerült gyűlés véget ért.

Tudósító.

NAPI HIREK.

— Kinevezések. Kiss Jenő kézdívasárhelyi, Bodola Sándor sepsiszentgyörgyi, Zöld Sándor és Nagy Imre baróthi polgári iskolai tanárokat a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába. Gratulálunk.

— Népmozgalmi statisztika. Kézdívasárhely város anyakönyvi kerületében 1901. első negyedében: házasság kötött: 11, születés volt 36, halálozás: 48. Tehát a halálozások 12-vel felülmúlják a születéseket.

— Elhaltak Kézdívasárhelyen márczius hónapban: Szigeti János 17 éves asztalossegéd, hashátyalobban, Kovács Istvánné sz. Kovács Katalin 35 éves napszamos tudósló, Kovács József 21 éves bádogossegéd tudósló, Csoma Andrásné Fodor Ágnes 43 éves, zenész neje, beakadt sérv, Jancsó Pálné sz. Szász Mária 45 éves, szívhaj, Bodor György 21 éves kádársegéd, szívészlühűdés, Szabó Albert 55 éves, okl. gyógyszerész, álképlet, Szotyori Károlyné sz. Csizsár Mária 21 éves, cizmadiá neje, tudósló, Kovács Ferencz 79 éves napszamos, végkimerülésben.

— Uj felügy. biz. tagok. A kézdívasárhelyi nőegyesület választmánya a polg. leányiskola felügyelő-bizottságába ujabbban Baló László, Dr. Dávid János, Szabó Jenő és Dr. Török Andor polgármestert választotta be.

— Esküvő. Kiss József a dálnoki ev. ref. egyház jeles képzottségű lelkésze, a napokban tartotta esküvőjét Léczfalván Zoltáni Margit urhölgygyel Zoltáni Elek volt esperes és léczfalvi lelkész szép és műveltleklő leányával. Kísérje szerencse a szép frigyét.

— Isteni tiszteletek A ref. templomban a husvéti isteni tiszteleteket Székely János és Czirmay Zoltán lelkészek felváltva fogják végezni és pedig husvét vasárnap délelőtt ünnepi szent beszédet mond Czirmay Zoltán s urvacsorát oszt Székely János első pappal; délután prédikál a segédpap. Husvét hétfőn d. e. szentbeszédet mond Székely János első pap, s ugyanakkor Oroszfaluban prédikál és urvacsorát oszt a segédlelkész; az nap d. u. és husvét harmadnapján a két lelkész felváltva végezi az istenitizteleteket.

— Szabó Jenő Kézdívasárhely ref. papja. Örömmel adjuk hírül, hogy az ev. ref. egyházköz-ség mult hó 11-én tartott közgyűlésében megejtett papválasztást Dr. Bartók György püspök is jóváhagyván és megerősítvén, a hívek bizalma folytán Szabó Jenő, illyefalvi ref. lelkész lett Kézdívasárhely város egyik ref. papja. Szabó Jenő nemcsak kiváló szónok, nemcsak ékes költői tehetséggel megáldott poéta, de lelkes apostola egyszersmind a társadalmi életnek és közügyeknek is s így hisszük, hogy nemcsak az egyházi életnek, de városunknak is javára fog szolgálni az ő megválasztása. A mint értesülünk, f. hó 9-én egy öttagu küldöttség fogja meghívni Szabó Jenőt új állására s ugyanakkor megfogják állapítani a beköszöntés idejét, mely alkalommal minden valószínűség szerint Dr. Bartók György püspök, mint az egyház esperese is elfog jönni városunkba, hogy személyesen végezze az új lelkész beiktatását.

— Uj tiszti orvos. Dr. Dávid János városi főorvos a tiszti orvosi vizsgát kitűné sikerrel letette. Gratulálunk.

— Földrengés volt ápril 3-án hazánk déli részeiben. A rengés egy hosszabb, 4—5 másodpercig tartó hullám és ezután mindjárt következő egy rövid lökés volt. A rengést a villamos kocsik zugához hasonló zaj kísérte s iránya szerint délnyugat — északkelet volt. Nagybecskerek, Temesvár, Zombolya, Főrk-Kanizsa, Versecz, Lugos érezték meg jobban a földrengést, Temesvárt a piaristák templomán több jelentékeny repedés állott be, melyet e miatt bezártak. A földrengés, Romániára is kiterjedt, Bukarestben egyik templom fala bedült s a vidéken valóságos pusztítást vitt végbe.

— Szép ünnepély folyt le mult vasárnap délután a kézdívasárhelyi róm. kath. templomban. Ünnepélyes „Veni Sancto“ után Tamási Imre plébános előtt az új főgondnok Dr. Bánffy Zsigmond az új számadó gondnok Dr. Vargha Béla, majd az egyház tanács 18 tagja letették az esküt, melynek végeztével ünnepélyes „Te deum“ volt. Végül gyönyörű, magasan szárnyaló vallásos és hazafias beszédben üdvözölte a plébános az új gondnokokat és egyháztanácsot, mely aztán a r. k. el. iskolában megtartotta az alakuló ülést. Megválasztotta jegyzőjét Vajna Károly, egyházi ügyészt Dr. Balogh Vendel e. h. tanácsosok személyében: beosztotta az e. h. tanács tagjait albizottságokba; tudomásul vette és pedig örömmel, hogy Grf. Majláth Gusztáv püspök ifj. Czimbalmos Ferenczet kinevezte Oroszfalu részéről az egyháztanács tagjává s végül több fontos folyó ügyet tárgyal.

— Sorozás Kézdívasárhelyen. Az 1901-ik évi főszorozás Kézdívasárhelyen ápril 3-án vette kezdetét a kézdíjárás kadköteles ifjainak vizsgálatával. A sorozó-bizottság polgári elnöke Szent-Iványi Miklós alispán, katonai elnökei a közös hadsereg részéről: Cernokrak alezredes, a honvédség részéről: Reissner Hugó honvéd őrnagy. Apr. 4-én szünetre mentek a bizottság tagjai; ápril 9-én folytatják a sorozást.

— Uj kéményseprő. K.-Vásárhely város évek óta ama szomorú helyzetben van, hogy kéményseprőit midőn a legnagyobb szükség van rájuk, használni nem tudja. A télen is rendőrileg kellett őket kötelezéseik teljesítésére szorítani. Minthogy a kéményseprés szabadalomhoz kötött ipar a rendőrség, hogy a gazdaközönséget minden kellemetlenségtől megkímélje és ez iparágat teljesen képzett és józan életű egyén kezébe helyezze, többek felkérésére, K.-Vásárhely városi kéményseprői állást Borboly József képesített kéményseprő mesterrel töltötte be, ki szentkatolnai Imre Amált vette nőül és helyét f. hó 2-án foglalta el városunkban. Ajánljuk őt, mint ügyes és megbízható iparost a városi és vidéki nagyközönség meleg pártfogásába.

— Budapesti Napló. Az az ujságíró-gárda, mely a maga erejéből megalapította a Budapesti Naplót mesés sikert ért el. A Budapesti Napló friss és meg-

bizható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly tartalmú, hatásukban valósággal szenzációs politikai cikkek, amelyek nyomatosságuk teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű ujság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonal, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatok mindenrendű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvérmesebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó-közönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában.

A Budapesti Napló páratlanul álló kedvezményt juttat előfizetőinek azzal a meglepetéssel, hogy kivétel nélkül valamennyiüket biztosítja a Mannheimer Biztosító Társaság magyarországi képviselőségénél baleset által okozott rokkantság és baleset által történő halál esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét a kiadóhivatal fedezi és úgy a Budapesti Napló régi előfizetői, mint az újonnan belépők jogérvényes biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig.

A Budapesti Napló szerkesztősége, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Goda Géza, Gergely István, Hajdu Miklós, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, Kabos Ede, dr. Kovács Jenő, Latzkó Andor, Lyka Károly, Márkus József, Molnár Ferencz, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapiói kvalitásait viszi a harszba. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak díszes serege. Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövődjének. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ezt az ujságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és ujságírók hangyaszorgalmában kedvük telik.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed közlekedése alkalmából előfizetésre hívjuk föl városunk és vidéke közönségét s általában a székelység barátait.

Két évtizede már, hogy a „Székelyföld” mint a szabadelvű eszmék hirdetője, az országos szabadelvűpárt egyik vidéki organuma, a székelység közmívelődési és közgazdasági érdekeinek szolgálatára megalapított s e hosszú időn keresztül, ha szerény eszközökkel is, de mindig becsületes igyekezettel törekedtünk arra, hogy igénytelen, de hazafias munkásságunkkal olvasóink bizalmát kiérdemljük. Hogy mennyire sikerült ez, nem a mi feladatunk megítélni. Résztünk-ről, a már 20 éves múltira való visszatéréssel, kedves kötelességünk annak kijelentése, hogy a mi sikertől mutathattunk, abban jelentékeny része van lapunk t. olvasóközönségének és munkatársainak, kik anyagilag és szellemileg támogatták lapunkat. A midőn ezt hálás szívvel konstatáljuk, egyúttal bizalommal kérjük az új évnegyed alkalmából ismételtén a szíves támogatást.

Igen-igen ohajtának nagyobb terjedelművé tenni, magasabb színvonalra emelni lapunkat, mert ezt, — érezzük, — a székelységnek hova tovább mind jobban növekedő bajai is megkövetelnék. De ezt csak azon esetben tehetjük, ha lapunkra minél többen előfizetnek.

Lapunk előfizetési díja jövőre is marad a régiben.

Negyed évre: 2 korona 50 fillér.

Fél évre: 5 korona.

Egész évre: 10 korona.

Ismételtén kérjük a t. közönség becses pártfogását.

Kézdivásárhely, 1901. ápril 3.

A Székelyföld szerkesztősége és kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos ifj. Jancsó Mózes.
Főmunkatárs: Vajna Károly.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. *)

A legújabb repülőgép.

Kézdi Vásárhelyt, 1901. ápr. 5.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Székelyföld” 27-ik számában olvasám azt, mi a „Pesti Napló” Március 31-iki számában terjedelmesen megjelent.

*) E rovatban megjelentekért a felelősség a beküldött terhel.

Megjelent azután, az összes Magyar és német hazai lapokban is.

— A „Székelyföld” közleménye végén szinte szánsalommal mondja, hogy bár a tudós feltaláló körünkben él, de az a hitünk, hogy tudós atyánk fia nevével könyelmű tréfa üzetett.

T. szerkesztő Ur! hogy a nyugtalanító kételyt eloszlassam, az igazság, és tisztaválóság érdekében kikel! jelentenem a következőket.

— Nevezetesen:

Legyen nyugodt úgy a t. szerk. ur, mint tán a kételkedő Székelyföld olvasója, a felől, hogy a mi meg jelent a Pesti Naplóban, s később az összes hazai lapokban is szóról-szóra úgy van, és teljes valóság. Sőt a jövő hetekben több külföldi *) ilusztrált lapban is meg fog jelenni repülő gépem terjedelmes rajza és részletes leírása.

Hogy a kételyt addig is el oszlassam szívesen bocsátom, úgy a T. Szerkesztő ur, mint a kételkedő rendelkezésre, repülő gépem rajzát s leírását, melyeket szerény lakásomon, bárki, s bár mikor megtekinthet, sőt magyarázattal is szívesen szolgállok, már természetesen a menyivel egyelőre szolgálhatok. Végül meg jegyzem, az az ismétlem, hogy igen is már 18-ik éve, hogy foglalkozom e problémával és 18 éve figyelem a különböző madarak repüléseit, s 18 éve, hogy úgy physikai kísérletezésem, mint mathematicai számításaim alapján közelébb hiszem magam e probléma megoldásához, mint Lilienthal, Maxim, Zeppelin, vagy Hoffmann porosz államtanácsos, stb.-ek.

A mint mondtam, bárki, bármikor, megtekintheti a legújabb repülőgép rajzát, sőt nemcsak azt, hanem többféle rangú s rendű találmányokat is sőt kivitelben is van néhány birtokomba.

Kőpeczi Bócz József

városi rend: kapitány

s a legújabb repülőgép feltalálója.

*) Miért nem a hazai lapokban?

Szedő.

Hirdetések.

A t. butorvevők

beesés figyelmébe van szerencsém ajánlani Kézdivásárhelyt az ev. ref. templommal átellenben nagy vásártéren felhalmozott

butor raktáramat,

a hol állandóan raktáron vannak: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések, ruha és ékszerek, szalon- és ebédlő-asztalok, ágyak, mosdó és éjjeli szekrények; továbbá: magas, félmagas, háts és hosszú dírányok, garnitúrák, matraccok, fali és toalettkörök, nád és préselt ületű hajlított székek, ablak garnisok, stb., melyeket mind honi gyárakból szerezték be, azon helyzetben vagyok, hogy azokat olcsó árak mellett a legszebb kivitelben árusíthatom el.

Kitűnő tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Nagy: Mondd csak kérlek „Balog, vettél magadnak” már osztálysorsjegyet?
Balog: Még nem, mert nem tudom, melyik a legszerencsésebb főáruda.
Nagy: A legszerencsésebb főáruda

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14. (44. 1—6.)

Gondold csak kedves barátom, minő szerencsés ember, rövid idő alatt már kétszer nyerték nála a jutalomdíjat!

Balog: Mi az a „jutalomdíj”?

Nagy: Jutalomdíj, barátom az a legnagyobb nyeremény

600,000

korona. Én, ebben a főárudában játszom és mondhatom, hogy nagyszerűen szolgálnak ki, a húzás után azonnal lakásomon van a húzási jegyzék.

Balog: Mi az ára az első osztályú sorsjegyeknek?
Nagy: 1/1 sorsjegy 12.— K. 1/2 sorsjegy 6.— K. 1/4 sorsjegy 3.— K. 1/8 sorsjegy 1.50 K.

Balog: De hogy rendeljem meg a sorsjegyet?

Nagy: Veszel egy 2 kros levelezőlapot, kiválasztol az alábbi számok közül egyet vagy többet és megírod, hogy küldjék utánvéttel a címre. Ha a pénzt postautalványon előre beküldöd, elegendő, ha a szelvényre ráírod a címet és a számot, amelyet kiválasztottál.

Balog: Ez nagyon egyszerű és nem is drága!

Nagy: De ne várj soká és rendelj azonnal.

Balog: Akkor sietek, azonnal írok és rendelek egy szerencseszámot

BIHARI EDE

főelárusítónál

Budapest, Városház-utca 14.

Számjegyzék:

28727 1/4 28632 1/1 23524 1/4 53413 1/8 98411 1/2
35810 1/4 82386 1/4 34207 1/4 80501 1/8 78018 1/8
57858 1/4 43227 1/8 14231 1/2 69663 1/8 80507 1/1

Sz. 4973-1900. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhirrre teszi hogy Dr. Szaesvay Gyula ügyvéd által képviselt Zsigmond Ferencz (Gyárfás fia) végrehajthatónak, Veres György végrehajtást szenvedett elleni 145 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Lemhény község határában fekvő, a lemhényi 667. számú telekjegyző-könyvben A + alatt foglalt 2592. hrsz. a. 8 K., 3211. hrsz. a. 54 K., 4459. hrsz. a. 10 K., 4574. hrsz. a. 104 K., 9511. hrsz. a. 106 K., a lemhényi 2627. sz. tjkvben A + 2379., 2380., 2381. és 2382. hrsz. 294 K. egész ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1901. évi április hó 22-ik napjának d. e. 9 órákor Lemhény község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

K.-Vásárhelytt, 1900. évi november hó 23-án.

Vajna,
kir. tvszki bíró.

(48. 1-1.)

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir- és írószerkereskedése Kézdi-Vásárhelytt.

Nagy választék mindenemű irodai, notesz, tollak, tollszárazak, és tintatartókban.

Dusraktáriskolák részére színes vízfesték, radirgummi, rajzpapír és rajszegkekben.

Könyvnyomda!

Nagy nyomtatványraktár közszégek, egyházak, iskolák és ügyvédi irodák részére.

Mindenemű bekötött üzleti könyvek nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindennemű munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bárcakönyvek, számlák, üzleti és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok czégyomással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legutányosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körlevései, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatványraktárt tartok. A közigazgatási nyomtatványokat készpénzfizetés mellett mélyen leszállított áron árusítom el.

Kiadásomban hetenkint kétszer megjelenő „SZÉKELYFÖLD” politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., félre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyomtatvány szállítója.

Különleges papírok, névjegyek, menyegzői és eljegyzési kártyákban.

Iskolák részére mindenféle íráskák, gyakorlatok, egyenes és háromszögű vonalzó.

Papírkészítés!

Könyvek, füzetek, folyóiratok bekötése a legolcsóbb áron eszközölhető.

Folyóiratnak megrendelése a legnagyobb számlák leengedéssel vállaltatik el.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek

továbbá járgány-cseplőgépek, löhőre-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „papíra”-védjeggyel van ellátva. Főfőmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbát meg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcső

(csodakenőcsőnek nevezik)

utólrhetetlen szívó erejű és gyógyítható. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsöt egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyított meg. Antiszeptikus és gyógyítható mindenféle seb gyuladásánál.

Próbát meg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utazatóktól és kerüljék az értéktelen, úgynevezett házi kenőcsöket és más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Pragerhof felé, a Dél vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használni a házból tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védjegyeimnek utáztatát a törvény üldözi.

Csak ezzel a törvényszéknél bejegyzett „papíra”-védjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office S. W. 48 Brixton Road. Főraktárak: Burmann, Angol India. Agent. Zagráb. Algier. Amsterdam, H. Sanders, Rokin 3. Basel. Szt. János gyógytár, W. Kratz, Belgrad. Nikola A. Delini, gyógytár Mihály, fejedelemhez, Központi raktár Szerbia részére. Berlin, C. Bologna. Brüssel. Pharmacie Ch. Delacroix & Co. Budapest, Török J. Dr. Egger L. és J. Cairo. Cón a. Rh., Noris. D. Brien. Elch, Luxemburg. Schmidt P. gyógytár.

Isigao, Bordogne, Kopenhága, fabrikon farma. Milánó, A. Bertoloni. Malmö, Sevrige, Apot. Lejonet. Nantes, Pharmacie O. Fredet. Nápoly. Palermo. Paris, Pharmacie française, 1 & 2, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois. Praga. Róma, Corso, Agenzia del Pollicino. Roubaix, Pharmacie F. Garra. Sarajewo. Szeged. Temesvár. Triest. Vienne. Vienne. Zürich.

Csak ezzel a törvényszéknél bejegyzett „papíra”-védjeggyel valódi.

57474

JANCSÓ GYULA kereskedő

ajánlja dusan felszerelt üveg, kő-
edény és porcellán edények, ételes-
theás-, kávé- és moccakészleteit, fi-
nom és olcsóbb minőségben. Nagy
választékban függő- és asztali petro-
leum lámpáit. Ajándékoknak alkal-
mas díszmü- és galanterie áruk, já-
tékszer, képek, képkeretlécsek, zo-
máncozott pléh- és érezedények,
mindennemű evőeszközök, konyha-
berendezési ezikeit, valamint utazó
bőröndök, gyermekkoscsik, vas-mos-
dóasztalok és fűszeráru nagyraktá-
rát, melyeket első forrásból besze-
rezve, mint elsőminőségű, nem kise-
lejtezett (auschuss), árut jutányos
áron bocsájt a tisztelt vevő közön-
ségnek. (28. 6—10)

Hirdetések

olcsó áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Jobb és megbízhatóbb
gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

(27. 4—10.)

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

es. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN.

Irodák és: VII. Rottenbiller utca 33.
raktárak: (Közuti villamos megállóhelye.)

Elárúsító: VI. Andrassy-ut 23.

helyiségek: A m. kir. operával szemben.

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívá-
natra ingyen és bérmentve küldi.

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

baletset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van ingyen biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselősege végzi.

Minden előfizető, régi és új egyaránt, jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt),
negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 forint
20 krajczár.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala
VIII., József-körút 18.